

Vergaderjaar 2023–2024

36 418

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2024)

Nr. 84

AMENDEMENT VAN LEDEN VAN RAAN EN VAN ESCH TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 46¹

Ontvangen 25 oktober 2023

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Na artikel XV wordt een artikel ingevoegd, luidende:

ARTIKEL XVa

De Wet op de omzetbelasting 1968 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 17d wordt «5 en 10» vervangen door «5, 10 en 11».

B

Aan tabel I, onderdeel a, post 1, onder a, wordt toegevoegd «, met uitzondering van onbewerkte groente en fruit als bedoeld in de bij deze wet behorende tabel II, onderdeel a, post 11».

C

Aan tabel II, onderdeel a, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van post 10 door een puntkomma, een post toegevoegd, luidende:

11. onbewerkte groente en fruit die plegen te worden aangewend voor menselijke consumptie.

Toelichting

Het kabinet was voornemens om de btw op groente en fruit, waaronder ook onbewerkte groente en fruit, per 2024 te verlagen naar het nultarief. Echter, het kabinet heeft op Prinsjesdag besloten om de verlaging van de btw op groente en fruit door te schuiven naar een nieuw kabinet.

¹ Vervanging i.v.m. een wijziging in de toelichting.

Dit amendement voorziet erin om de btw op onbewerkte groente en fruit voor menselijke consumptie alsnog per 1 januari 2024 af te schaffen. En geeft daarmee ook gehoor aan de eerder aangenomen motie van de Partij voor de Dieren in de Eerste Kamer, waarin de regering wordt verzocht om de btw op groente en fruit op zo kort mogelijke termijn af te schaffen, te beginnen met de btw op onbewerkte groente en fruit.

Gezonde voeding is een eerste basisbehoefte, maar steeds meer mensen kunnen door de stijgende prijzen hun boodschappen niet of nauwelijks nog betalen. Eén op de zes mensen die gezonder willen eten, geeft aan dat niet te kunnen betalen. En dit terwijl momenteel de helft van de volwassenen en een kwart van de jongeren (ernstig) overgewicht heeft. Door geen btw meer te heffen op onbewerkte groente en fruit wordt in ieder geval een begin gemaakt met het betaalbaar en aantrekkelijker maken van gezond eten.

Geschat wordt dat een btw-nultarief op groente en fruit zal leiden tot een consumptiestijging van 4%. Ten onrechte wordt hieraan de conclusie verbonden dat dit een beperkt effect is. Want 4% op bevolkingsniveau maakt wel degelijk een groot verschil. Gebaseerd op het huidige volumenniveau betekent dit 76 miljoen kilo extra groente- en fruitconsumptie. In combinatie met andere maatregelen om de voedselomgeving gezonder te maken, kan het effect op de gezondheid nog veel groter worden. Het is hierbij niet een kwestie van of-of maar van en-en. De WHO concludeert niet voor niks dat prijsmaatregelen, waaronder een prijsverlaging van groente en fruit, effect hebben op welke voedingsmiddelen consumenten kopen en consumeren.

Recent is er ook een maatschappelijk akkoord gesloten, waarin ketenpartners, waaronder retailers, verklaren geen juridische procedures te zullen voeren over de afbakening van verse, onbewerkte groente en fruit. Ook verklaren zij dat het prijsverschil dat ontstaat door afschaffing van de btw op onbewerkte groente en fruit volledig wordt doorgegeven aan de consument, waardoor groente en fruit daadwerkelijk 9% goedkoper zal worden voor de consument. Hiermee wordt het draagvlak voor het afschaffen van de btw op onbewerkte groente en fruit onder ketenpartners, experts en maatschappelijke organisaties nog eens benadrukt. En wordt enige angst voor rechtszaken en twijfel over of het er daadwerkelijk goedkoper op wordt voor de consument weggenomen.

Ook twijfels over de uitvoerbaarheid van een nultarief op groente en fruit kunnen worden weggenomen, door te kijken naar andere landen waar de btw op groente en fruit al succesvol is verlaagd of afgeschaft. Zo geldt er bijvoorbeeld een (super) verlaagd btw-tarief voor (bepaalde soorten) groente en fruit in Letland, Italië en Spanje.

Al met al is er dus geen tijd te verliezen met het gezonder maken van onze voedselomgeving.

Artikelsgewijs

Geregeld wordt dat een btw-tarief van 0% gaat gelden voor leveringen van onbewerkte groente en fruit die plegen te worden aangewend voor menselijke consumptie. Daarmee wordt een uitzondering gemaakt op de regel dat voor leveringen van voedingsmiddelen het verlaagde btw-tarief van 9% geldt.

Budgettaire gevolgen

Met de verlaging van het btw-tarief voor onbewerkte groente en fruit is een budgettaire derving gemoeid van € 675 miljoen structureel per 2024. De dekking hiervoor wordt gevonden in het amendement van het lid Van Raan over verhoging van de vliegbelasting met € 55.

Van Raan
Van Esch